

GÖTEBORGS UNIVERSITET
PSYKOLOGISKA INSTITUTIONEN

Kan personlighetsdragen machiavellism, psykopati och narcissism predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar?

Cassandra Fahlquist och Melissa Jonsson

Självständigt arbete 15 poäng
Kandidatuppsats
PX1500
Hösttermin 2025
Handledare: Hannah Hallén
och Ebba Magnusson

Kan personlighetsdragen machiavellism, psykopati och narcissism predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar?

Cassandra Fahlquist och Melissa Jonsson

Sammanfattning. Forskning från flera länder har funnit positiva samband mellan personlighetsdragen, machiavellism, psykopati och narcissism, och antisociala beteenden hos ungdomar, men motsvarade studier i en svensk kontext saknas. Denna kvantitativa tvärsnittsstudie undersökte om dessa personlighetsdrag kan predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar, baserat på data från 1376 högstadieelever i Västra Sverige. Mätinstrumenten Dark Triad Dirty Dozen användes för att identifiera de mörka personlighetsdragen och Problem Behavior Frequency Scale användes för att identifiera antisociala beteenden. För att analysera sambanden mellan personlighetsdragen och antisociala beteenden utfördes korrelations- och regressionsanalyser. Studien fann att, i linje med tidigare forskning, hade machiavellism ett starkt positivt samband med, och var en stark prediktiv faktor för, antisociala beteenden. Psykopatiska drag hade också ett signifikant samband till antisociala beteenden, däremot var sambandet svagare än för machiavellism, vilket inte är i linje med tidigare forskning. Slutligen fann studien inget signifikant samband mellan narcissistiska drag och antisociala beteenden. Studiens fynd är därmed delvis i linje med tidigare forskning från andra länder och vi kan konstatera att det finns ett samband mellan antisociala beteenden och personlighetsdragen machiavellism och psykopati hos ungdomar även i Sverige. Däremot skiljer sig styrkorna i sambanden från forskning i andra länder.

Ungdomsåren, som i denna studie avser åldersspannet 12 till 16 år, är en period som präglas av omfattande fysisk, kognitiv och socioemotionell utveckling (Hwang & Nilsson, 2025). Under denna period finns en ökad tendens att ägna sig åt beteenden såsom stöld, vandalism, alkoholbruk, våld och skolkning, vilka kan få negativa konsekvenser för både individen och dess omgivning (Hwang & Nilsson, 2025). Ungdomsbrottslighet är i dagens svenska samhälle ett omdebatterat ämne och brottsförebyggande rådet rapporterar att trots att ungdomar som lagförs för brott i Sverige har minskat sedan 1990-talet är de fortfarande överrepresenterade (Westlund & Shannon, 2024). Vidare har antalet barn under 15 år som misstänks för brott fördubblats under det senaste decenniet (Karlsson & Westlund, 2025). För att motverka detta har regeringen lämnat in förslag om att sänka straffbarhetsåldern till 13 år (Opsahl, 2025) samt valt att slopa slutna ungdomsvård och istället införa ungdomsfängelser (Opsahl, 2023). Även om en ökad benägenhet att ägna sig åt negativa beteenden ofta ses som en naturlig del av ungdomars utveckling, kvarstår frågan kring vilka faktorer det är som egentligen påverkar ungdomars benägenhet till antisociala beteenden?

En meta analys av Azeredo m.fl. (2019) fann att variansen i antisociala beteenden, vilket refererar till både kriminella och icke-kriminella handlingar, hos ungdomar påverkas till 52 procent av genetiska faktorer och 100 procent av miljömässiga faktorer. Däremot samvarierar dessa genetiska, vilket syftar till ärftliga faktorer som mental hälsa och personlighetsdrag såsom impulsivitet, och miljömässiga faktorer. Exponering för riskfaktorer under uppväxten, exempelvis brottsliga vänner, alkoholbruk, socialt stöd och depression, är viktiga faktorer för om ärftlighet skulle påverka förekomsten av antisociala beteenden (Azeredo m.fl., 2019). I linje med detta fann Babakr och Fatahi (2023) att negativa barndomsupplevelser, bland annat skillsmässa, föräldrar med substansmissbruk eller mental

ohälsa, samt emotionell, fysisk och sexuell misshandel, är positivt korrelerade med de personlighetsdragen machiavellism, psykopati och narcissism. Även Zettler m.fl. (2025) fann att faktorer som korrupktion, icke-jämställdhet, fattigdom och våld bidrog till framväxten av personlighetsdragen machiavellism, psykopati och narcissism. Människors personlighetsutveckling är, enligt Askland och Sataøen (2014) en kombination av biologiska faktorer, såsom genetik och temperament, och den sociala miljön. Azeredo m.fl. (2019) och Babakr och Fatahi (2023) ger stöd till denna teori men anser att miljömässiga faktorer, särskilt riskfaktorer under barndomen, har en stor påverkan på vår personlighet och hur den utvecklas.

Enligt Larsen m.fl. (2024, s.4; egen översättning) är personlighetsdrag "egenskaper som beskriver hur människor skiljer sig från varandra ... [och kan vara] användbara för att beskriva, förklara och förutsäga skillnader mellan individer". Med andra ord kan personlighetsdrag förstås som relativt stabila egenskaper som inte bara beskriver och förklarar individuella skillnader, utan också gör det möjligt att, till viss del, förutspå olika beteenden hos individer.

Paulhus och Williams (2002) myntade begreppet "den mörka triaden" som omfattar tre distinkta men överlappande personlighetsdrag; machiavellism, psykopati och narcissism. Dessa personlighetsdrag kännetecknas av känslomässig kyla, aggressivitet, manipulativa strategier och egenintresse. Sedan den mörka triaden introducerades har begreppet fått stor uppmärksamhet inom psykologisk forskning (Furnham m.fl., 2013). Däribland har ett flertal studier undersökt hur personlighetsdragen i den mörka triaden kan fungera som förutsäggande faktorer för antisociala beteenden bland ungdomar (Lau & Marsee, 2013; Sijtsema m.fl., 2019; Alsheikh, 2020). Det finns dock ingen forskning som undersökt sambandet hos ungdomar i Sverige. Denna studie avser fylla denna kunskapslucka genom att undersöka sambandet mellan personlighetsdragen i den mörka triaden och antisociala beteenden hos ungdomar i en svensk kontext. Detta skulle även bidra till den aktuella samhällsdebatten kring ungdomsbrottsligheten i Sverige och bidra till kunskaper kring det preventiva arbetet.

Antisociala beteenden under ungdomsåren

Antisociala beteenden hos unga kan beskrivas som överträdelser av sociala normer och regler (Hwang & Nilsson, 2025). Detta inkluderar både brottsliga beteenden, såsom stöld, inbrott, vandalisering och våld mot människor eller djur, samt andra beteenden som kan vara problematiska för individen eller dess omgivning, som exempelvis att rymma hemifrån eller skolka, vilka inte nödvändigtvis är olagliga i juridisk mening.

En svensk skolundersökning från 2023 visade att omkring hälften av eleverna i årskurs nio rapporterade att de begått stöld, skadegörelse, narkotikabrott eller våldsbrott (Lejonstad, 2024). Vidare visade undersökningen att även andra icke-brottsliga men antisociala beteenden, utgör riskfaktorer i utvecklingen av brottsliga beteenden. Icke-brottsliga handlingar, såsom skolkning samt alkohol- och drogbruk, är mer förekommande bland ungdomar som även rapporterar delaktighet i brottsliga handlingar, såsom stöld, våldsbrott och skadegörelse (Lejonstad, 2024). Resultaten från skolundersökningen visar att antisociala beteenden i form av brottsliga handlingar är vanligt förekommande under ungdomsåren och tenderar att samvariera med andra antisociala beteenden som substansbruk.

Utöver beteendemässiga riskfaktorer, som substansbruk, har tidigare forskning uppmärksammat att individuella skillnader kan öka benägenheten att ägna sig åt antisociala beteenden (Andershed & Andershed, 2005). Att ungdomar ägnar sig åt antisociala beteenden kan alltså delvis förstås utifrån riskfaktorer på individnivå. Dessa riskfaktorer omfattar bland annat individuella egenskaper som utvecklas över tid i samspel med miljön. Vissa personlighetsdrag har visat sig vara särskilt viktiga för risken att utveckla antisociala beteenden, till exempel bristande empati, flackt känsloliv, impulsivitet och tillbakadragenhet,

(Andershed & Andershed, 2005). Dessa forskningsfynd tyder på att personlighetsdrag är viktiga för att förstå antisociala beteenden hos ungdomar.

Tidigare forskning som undersökt samband mellan personlighetsdrag och beteenden som orsakar problem eller skada för individen och dess omgivning har använt sig av begreppet *delinquency*. I den här studien har vi valt att översätta *delinquency* till antisociala beteenden utifrån den definitionen som används av Hwang och Nilsson (2025). I linje med tidigare forskning som ofta inkluderar alkohol- och drogmissbruk samt andra former av substansbruk i begreppet *delinquency*, kommer den här studien att inkludera substansbruk som en del av antisocialt beteende.

Den mörka triaden och antisocialt beteende

Den mörka triaden, som introducerades av Paulhus och Williams, är idag en etablerad modell för att förklara och förutse antisocialt beteende (Furnham m.fl., 2013). Psykopati, machiavellism och narcissism som ingår i den mörka triaden beskrivs som tre distinkta personlighetsdrag, men delar liknande egenskaper som känslomässig kyla och manipulativa strategier. Närmare beskrivs psykopati som bristande empati, hög impulsivitet, fientlighet mot andra och manipulation (Malesza & Ostaszewski, 2016). Machiavellism utmärks av ett starkt egenintresse, benägenhet till bedräglighet och manipulation, samt ett synsätt där andra människor främst betraktas som medel för att uppnå personliga mål. Narcissism kännetecknas i sin tur av en grandios självbild, ett starkt behov att bli beundrad och en tendens att exploatera andra. Tidigare forskning visar på att individer som uppvisar höga nivåer av personlighetsdragen i den mörka triaden tenderar att engagera sig i beteenden som kan vara problematiska för dem själva men även deras omgivning (Malesza & Ostaszewski, 2016). Däremot indikerar resultat från tidigare studier att de enskilda personlighetsdragens bidrag till sambandet med antisocialt beteende varierar, där psykopati ofta uppvisar ett starkare samband till antisociala beteenden än både machiavellism och narcissism (Alsheikh, 2020; Muris m.fl., 2013; Pailing m.fl., 2014; Palma m.fl., 2021; Pecherro m.fl., 2022a; Pecherro m.fl., 2022b).

Egenskaper som kännetecknar psykopati såsom bristande empati och impulsivitet har associerats till flera antisociala beteenden som aggression, stölder, sexuella risktaganden och substansmissbruk (Dubas m.fl., 2017; Hemphälä m.fl., 2015; Muris m.fl., 2013). Dubas m.fl. (2017) undersökte impulsivitet jämfört med andra dimensioner av psykopati, detta då impulsivitet anses vara en faktor som har stark koppling till antisociala beteenden. Syftet med Dubas m.fl. (2017) studie var att undersöka om impulsivitet hos ungdomar i Nederländerna har en lika stark koppling till antisociala beteenden i sig, eller om sambandet förstärks när impulsivitet samverkar med andra dimensioner av psykopati. Dessa dimensioner är bristande empati och känslökyla, samt grandios självbild, charm och manipulation (eng. *grandiose-manipulative*). De fann att ungdomar med högre grad av alla tre karaktärsdrag visade högre nivåer av antisociala beteenden som aggression, lättare brottslighet och substansbruk, samt högre risk för sexuella risktaganden. Detta tyder på att psykopatiska drag har ett starkare samband till, och starkare prediktiv förmåga för, antisociala beteenden än endast impulsivitet vilket kan vara ett vanligt drag hos många ungdomar. Detta påvisas även i andra studier som funnit att bristande empati, avsaknad av skuld samt manipulation, egenskaper som kännetecknar psykopati, har en stark påverkan till antisociala beteenden, såsom högt risktagande och brottsliga beteenden, hos ungdomar (da Silva m.fl., 2012). Psykopati hos barn och ungdomar är ett omdiskuterat ämne där det finns två huvudsakliga diskurser, först kring personlighetens stabilitet under den pågående utvecklingen under ungdomsåren och sedan kring om det går att använda mätinstrument utvecklade för vuxna vid mätning av psykopati

bland barn samt ungdomar (Caspi m.fl., 2005; Caspi & Shiner, 2006; Hart m.fl., 2002; Hemphälä m.fl., 2015; Seagrave & Grisso, 2002).

Liksom psykopati är även machiavellism associerat med högre benägenhet till antisociala beteenden, mer specifikt ungdomsbrottslighet och substansbruk (Alsheikh, 2020; Pailing m.fl., 2013; Palma m.fl., 2021). Tidigare forskning har även indikerat att machiavellism kan förutsäga våldsamt beteende (Alsheikh, 2020). Dessa samband mellan machiavellism och antisociala beteenden kan delvis förklaras av att individer med höga nivåer av machiavellism ofta kännetecknas av bristande skuld och skam samt en misstro för andra (Alsheikh, 2020; Furnham m.fl., 2013). Dessa egenskaper kan bidra till en försvagad moralisk självreglering vilket i sin tur kan sänka tröskeln för att ägna sig åt antisociala beteenden. Samtidigt skiljer sig machiavellism från psykopati då beteendet hos dessa individer präglas av försiktighet, strategiskt tänkande och noggrant övervägande (Furnham m.fl., 2013). Till skillnad från individer med psykopatiska drag tenderar personer med hög grad av machiavellism därför att i mindre utsträckning agera utifrån omedelbara impulser eller frestelser. Istället uppvisar individer med höga nivåer av machiavellism ofta mer instrumentella och situationsberoende antisociala beteenden, några exempel på det kan vara att de utnyttjar andra eller försöker manipulera sin omgivning för egen vinning. Machiavellismens mer beräknande och strategiska sida är något som går i linje med Malesza och Ostaszewski (2016), som i en studie med tyska ungdomar fann att machiavellism endast är kopplat till riskfyllt beteende när risken att bli upptäckt är liten eller obefintlig. Det finns även forskning från Portugal och Serbien som visar att machiavellism inte är kopplat till våldsbrott, utan snarare till manipulation, indirekt aggression, livsloppskriminalitet och bedrägeri (Mededović, 2024; Pechorro m.fl., 2022a). Sammantaget tyder forskning på att machiavellism är kopplat till antisociala beteenden, men att dessa tar sig i uttryck på ett mer strategiskt och instrumentellt sätt snarare än i impulsivt eller öppet våldsamt beteende som ofta kopplas till psykopati. Detta understryker hur machiavellism skiljer sig från psykopati och varför det inte utgör en lika stark prediktor för våldsamt eller antisocialt beteende i form av öppen aggressivitet eller brottsligt beteende.

Gällande narcissism är forskningsfynden bland ungdomar motsägelsefulla. Lau och Marsee (2013) studerade ungdomar i USA och fann att av de mörka personlighetsdragen hade narcissism den starkaste associationen till antisociala beteenden som aggression och svårigheter att reglera känslor. Palma m.fl. (2021) fann att bland ungdomar i Portugal visade narcissism en positiv association med ungdomsbrottslighet och uppförandestörningar. Palma m.fl. (2021) fynd går i linje med studien från Malesza och Ostaszewski (2016) som fann att narcissism, tillsammans med psykopati, predicerade riskbeteenden som vårdslöshet, spänningssökande och antisocialitet hos ungdomar i Tyskland. Samtidigt finns det forskning som menar på att narcissism är uppdelat i flera dimensioner. Wetzel m.fl. (2021) hävdar att även narcissism är ett multidimensionellt personlighetsdrag som karaktäriseras av en mängd beteenden som känslor av överlägsenhet, grandios självbild, exploaterande av andra, och en avsaknad av empati. Utifrån detta perspektiv argumenterar författarna för att vissa aspekter, till exempel den manipulativa och utnyttjande sidan, har en bättre predicerande förmåga till antisociala beteenden än andra, som den grandiosa självkänslan. Däremot har flera andra studier, som gjorts i bland annat Portugal och Nederländerna, inte påvisat några samband eller endast funnit svaga samband mellan narcissism och antisociala beteenden (Pailing m.fl. 2013; Pechorro m.fl., 2022b; Muris m.fl. 2013). Pailing m.fl. (2013) undersökte de mörka personlighetsdragen och deras samband till aggression och fann att narcissism inte hade något samband alls till aggression till skillnad från psykopati och machiavellism, dock påpekar de att deras resultat skiljer sig från tidigare studier. Pechorro m.fl. (2022b) anser att narcissism inte bör ses som en primär faktor för att predicera antisociala beteenden, detta eftersom de fann att narcissism isolerat uppvisade obefintliga eller mycket svaga samband till antisociala variabler, som brottslighet, självkontroll och beteendeproblematik.

Enligt tidigare forskning verkar de mörka personlighetsdragen psykopati, machiavellism och narcissism tillsammans ha en positiv korrelation med antisociala beteenden, det vill säga, individer med starkare drag av psykopati, machiavellism och narcissism tenderar att ägna sig åt fler antisociala beteenden. Däremot är tidigare forskning oense kring vilket av de tre personlighetsdragen, psykopati, machiavellism och narcissism, som särskilt bidrar till antisociala beteenden. Flera studier som undersökt den mörka triaden bland ungdomar har genomförts i länder som USA, Nederländerna, Tyskland, Jordanien och Polen, men det finns ännu ingen forskning om de mörka personlighetsdragen bland ungdomar i en svensk kontext.

Syftet med den föreliggande tvärsnittsstudien var därför att undersöka sambandet mellan de tre mörka personlighetsdragen och antisociala beteenden bland svenska ungdomar, och på så sätt bidra till det befintliga forskningsfältet. Mer specifikt är vår forskningsfråga ”Kan de mörka personlighetsdragen, machiavellism, psykopati och narcissism, predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar?”. Utifrån tidigare forskning formulerades två hypoteser. Tidigare forskning har indikerat att alla tre personlighetsdrag har ett samband med antisociala beteenden, men en stor del av forskningen menar att psykopati och machiavellism genomgående uppvisar starkast samband (Malesza och Ostaszewski, 2016; Muris m.fl., 2013; Pailing m.fl., 2014; Pecherero m.fl., 2022b). Utifrån dessa forskningsfynd förväntar den föreliggande studien att finna liknande resultat.

Hypotes 1 är “Ungdomar med högre nivåer av en eller flera mörka personlighetsdrag rapporterar högre frekvens av antisociala beteenden. Hypotes 2 är “Psykopati och machiavellism har starkare prediktiv förmåga till antisociala beteenden än narcissism.”

Metod

Design

Studien ämnade att undersöka om de mörka personlighetsdragen, machiavellism, psykopati och narcissism, kunde predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar genom en kvantitativ tvärsnittsstudie. På grund av att det är en tvärsnittsstudie kommer studien därmed inte kunna dra några kausala slutsatser, men genom sambands- och prediktionsanalyser kan vi analysera om det finns några samband mellan de mörka personlighetsdragen och antisociala beteenden. Studien använde sig av sekundära data som samlats in ett tidigare longitudinellt forskningsprojekt av Skoog m.fl. (2019).

Deltagare

Den här studien har använt data från det longitudinella forskningsprojektet *Peer Relations In School from an Ecological Perspective* (PRISE; Skoog m.fl., 2019) som samlade in enkätdata från 11 högstadieskolor i Västra Sverige under vårterminen 2023. Eleverna fick vid ett tillfälle fylla i en enkät som omfattade flera mätinstrument. Enkäten administrerades online via programmet Qualtrics, men medlemmar i forskningsgruppen PRISE befann sig på plats i skolorna. PRISE-projektet har blivit godkänt av den svenska etikprövningsmyndigheten (referensnummer 2019-02755). Vidare behövde eleverna även lämna samtycke för att delta och de elever som var under 15 år behövde även vårdnadshavares samtycke.

1522 elever i årskurs 7–9 deltog i PRISE-projektet. I denna studie var inklusionskriterierna att deltagarna har svarat på The Dark Triad Dirty Dozen och Problem Frequency Scale, samt att deltagarna var i åldrarna 12–16 år. Detta resulterade i 146 bortfall och ett totalt deltagarantal på 1376. Deltagarna var i åldrarna 12 till 16 år med en relativt jämn

könsfördelning, 47.8% pojkar, 51.1% flickor och 0.94% som inte identifierade sig som pojke eller flicka, eller som inte ville uppge kön.

Material

Deltagarna i PRISE-projektet har besvarat ett omfattande frågeformulär. Nedan följer en närmare beskrivning av de skalor som har använts i denna studie.

Den mörka triaden

För att mäta de tre personlighetsdragen i den mörka triaden användes Dark Triad Dirty Dozen (DTDD; Jonason & Webster, 2010). Den svenska versionen av skalan, översatt av Garcia m.fl. (2017), är en självrapport-skala som består av 12 frågor. Skalan mäter machiavellism (t.ex., Jag försöker ofta styra andra för att få min vilja igenom), narcissism (t.ex., Jag vill gärna att andra ska beundra mig), och psykopati (t.ex., Jag ångrar mig sällan), där varje personlighetsdrag representeras av fyra frågor. Deltagare svarar på en sjugradig Likertskala från ett (håller inte alls med) till sju (håller med helt). Högre poäng på skalan reflekterar högre närvaro av de olika egenskaperna på den mörka triaden. Den mörka triaden uppvisade god intern konsistens ($\alpha = .83$). Även subskalorna machiavellism ($\alpha = .83$) och narcissism ($\alpha = .80$) visade god reliabilitet, medan psykopati uppvisade en något lägre intern konsistens ($\alpha = .66$).

Antisocialt beteende

För att mäta antisocialt beteende användes Problem Behavior Frequency Scale (PBFS; Farell m.fl., 2016). Den fullständiga självskattningsskalan består av sju subskalor som mäter frekvensen av viktigmisering, aggression och andra problematiska beteenden, till exempel mobbning, skadegörelse, alkohol- och drogvvanor samt stöld, hos ungdomar. PRISE-projektet har däremot endast använt sig av två av dessa subskalor vilket var *Antisocialt beteende* och *Substansbruk* som innehöll fem respektive sex frågor. Skoog m.fl. (2019) valde att anpassa skalan till en svensk kulturell kontext och lade till *Snusat* som en fråga på substansbruk subskalan vilket resulterar i fem och sju frågor för respektive skala. Frågorna inkluderade handlingar som att snatta från en butik, skadat skolbyggnaden eller något annat som inte tillhörde dig, varit full eller använt cannabis. Denna studie har valt att slå ihop båda subskalorna till ett sammansatt mått för antisociala beteenden. Deltagarna skattade frekvensen av beteenden under den senaste månaden på en sex gradig skala från ett (aldrig) till sex (20 gånger eller fler). Skalan för antisociala beteenden uppvisade hög intern konsistens ($\alpha = .88$).

Tillvägagångssätt

För att analysera den data som utvunnits från PRISE-projektet (Skoog m.fl., 2019) användes statistikprogrammet JASP (JASP team, 2025). För att besvara frågan om i vilken utsträckning machiavellism, psykopati och narcissism kan predicera antisociala beteenden, och de enskilda personlighetsdragens individuella prediktiva förmåga genomfördes först en linjär regressionsanalys.

Den oberoende variabeln bestod av dessa tre personlighetsdrag som analyserades samtidigt i syfte att undersöka både deras unika och sammanlagda påverkan till variationen i antisociala beteenden samt substansbruk. För att mäta de tre personlighetsdragen inom den mörka triaden skapades indexvariabler, där varje personlighetsdrag kodades var för sig till fyra korresponderande frågor som mäter graden av respektive personlighetsdrag. Den beroende variabeln bestod av självrapporterad grad av antisocialt beteende och substansbruk.

Utöver regressionsanalysen genomfördes även en korrelationsanalys, detta för att undersöka hur de mörka personlighetsdragen och antisociala beteenden som index korrelerade, samt för att ge en mer omfattande översikt av relationerna mellan alla variabler. Då vår data inte var normalfördelad använde vi oss av Spearman's rho. I denna analys inkluderades både indexskalorna och alla subskalor i form av de tre personlighetsdragen i den mörka triaden, antisocialt beteende och substansbruk.

Resultat

Utifrån forskningsfrågan "Kan de mörka personlighetsdragen, machiavellism, psykopati och narcissism, predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar?" formulerades och testades hypoteserna: "Unga med högre nivåer av mörka personlighetsdrag rapporterar högre frekvens av antisociala beteenden" (Hypotes 1) och "Psykopati och machiavellism har starkare prediktiv förmåga till antisociala beteenden än narcissism." (Hypotes 2).

Deskriptiva analyser

Utifrån deskriptiva analyser erhöles medelvärden, standardavvikelser och Cronbachs alfa för samtliga indexvariabler (se Tabell 1). Medelvärdena varierade mellan 1.31 och 3.82, där narcissism uppvisade det högsta medelvärdet ($M = 3.82$) och antisociala beteenden det lägsta ($M = 1.31$). Detta indikerar en högre förekomst av narcissistiska beteenden eller tendenser, men en låg förekomst av antisociala beteenden i urvalet. Vidare indikerar standardavvikelseerna överlag en måttlig spridning i alla indexvariabler. Samtliga analyser baserades på data från 1 376 deltagare.

Tabell 1.

Medelvärde, standardavvikelse och Cronbachs alfa för samtliga indexvariabler

Variabler	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Cronbachs alfa</i>
Den mörka triaden (Index)	3.10	0.98	.83
Machiavellism	2.79	1.31	.83
Psykopati	2.69	1.17	.66
Narcissism	3.82	1.37	.80
Antisociala beteenden	1.31	0.59	.88

Kommentar. $N = 1376$. För den mörka triaden indikerar högre värden högre grad av mörka personlighetsdrag. För antisociala beteenden indikerar högre värden mer frekvent förekomst av problembeteenden.

Sambandsanalyser

Korrelationsanalyser genomfördes med Spearmans rho i syfte att pröva Hypotes 1 som var "Unga med högre nivåer av mörka personlighetsdrag rapporterar högre frekvens av antisociala beteenden". Analysen syftade även till att övergripande undersöka förekomsten av signifikanta samband mellan machiavellism, psykopati, narcissism och antisociala beteenden. Resultaten visade generellt svaga positiva samband mellan de tre personlighetsdragen inom den mörka triaden (se Tabell 2). Machiavellism korrelerade både med psykopati ($r_s = 0.401$)

och narcissism ($r_s = 0.465$), medan korrelationen mellan psykopati och narcissism var svagare ($r_s = 0.205$). Av de tre personlighetsdragen var det machiavellism som visade den starkaste korrelationen med antisociala beteenden ($r_s = 0.317$). När de mörka personlighetsdragen sammanfattades som ett index visade detta ett svagt till måttligt positivt samband till antisociala beteenden ($r_s = 0.317$). Sammantaget ger dessa korrelationer ett initialt stöd för Hypotes 1, att unga med högre nivåer av mörka personlighetsdrag också rapporterar högre frekvens av antisociala beteenden.

Tabell 2.

Korrelation för studiens variabler, rapporterat med Spearman's rho

Variabel	1	2	3	4	5
1. Den mörka triaden (Index)	-				
2. Machiavellism	0.834***	-			
3. Psykopati	0.661***	0.401***	-		
4. Narcissism	0.736***	0.465***	0.205***	-	
5. Antisociala beteenden	0.317***	0.326***	0.178***	0.190***	-

Kommentar. $N = 1376$. : * $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

För att vidare undersöka forskningsfrågan, Hypotes 1 och samtidigt pröva Hypotes 2, som var "Psykopati och machiavellism har starkare prediktiv förmåga till antisociala beteenden än narcissism.", genomfördes en linjär regressionsanalys. I analysen inkluderades tre personlighetsdragen som oberoende variabler, både sammanslagna och separat, medan den beroende variabeln utgjordes av antisociala beteenden.

Tabell 3 visar resultaten från den linjära regressionsanalysen och visar varje prediktors unika bidrag till variationen i antisocialt beteende. Analysen indikerade att de tre personlighetsdragen tillsammans förklarade ungefär 10.5% av variansen i antisociala beteenden. När prediktorerna sedan undersöktes individuellt framkom det att machiavellism var den starkaste prediktorn, där höga nivåer var kopplade till en högre frekvens av antisociala beteenden ($\beta = 0.252, p < .001$). Psykopati visade sig också vara en signifikant prediktor ($\beta = 0.131, p < .001$), men med en svagare prediktiv förmåga än machiavellism. Narcissism däremot uppvisade ingen signifikant relation till antisociala beteenden ($\beta = -0.005, p < .001$). Dessa resultat tyder på att psykopati och framför allt machiavellism har störst prediktiv betydelse för antisociala beteenden hos ungdomar, medan narcissism inte verkar ha någon betydande effekt.

Tabell 3.*Resultat av linjär regressionsanalys med antisocialt beteende som utfallsvariabel*

Oberoende variabler	B	95% KI för B		SE	β
		L	Ö		
Modell 0					
(Intercept)	1.313	1.282	1.345	0.016	
Modell 1					
(Intercept)	0.827	0.725	0.929	0.052	
Machiavellism	0.113	0.086	0.141	0.014	0.252***
Psykopati	0.066	0.038	0.094	0.014	0.131***
Narcissism	-0.002	-0.027	0.022	0.013	-0.005***

Kommentar. $N = 1376$. KI = Konfidensintervall. L = Lägre gräns. Ö = Övre gräns. $R = 0.327$. $R^2 = 0.107$. Adj. $R^2 = 0.105$. * $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

Diskussion

Syftet med den föreliggande studien var att undersöka om de mörka personlighetsdragen, machiavellism, psykopati och narcissism kunde predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar. Resultaten från korrelationsanalysen visade att ett sammanfattande index av de mörka personlighetsdragen var svagt till måttligt positivt korrelerande med antisociala beteenden. Den linjära regressionsanalysen visade att machiavellism, psykopati och narcissism sammantaget förklarade 10.5% av variansen i antisociala beteenden, vilket ger stöd för Hypotes 1. På individnivå framstod machiavellism som den starkaste prediktorn, psykopati som en signifikant men svagare prediktor, medan narcissism inte visade något signifikant samband. Resultaten gav alltså stöd för Hypotes 2. Sammantaget indikerar detta att machiavellism och psykopati kan kopplas till antisociala beteenden, även om styrkan i sambanden varierar mellan de olika dragen.

I linje med Međedović (2024) hade machiavellism starkast positivt samband till antisociala beteenden i denna studie. Tidigare forskning tyder på att machiavellism korrelerar positivt med både ungdomsbrottslighet och substansbruk, samt att machiavellism kan fungera som en prediktor för våld (Alsheikh, 2020; Pailing m.fl., 2013; Palma m.fl., 2021). Samtidigt avviker resultaten från flera tidigare studier där psykopati ofta identifieras som det personlighetsdrag med starkast samband och högst prediktiv förmåga (Alsheikh, 2020; Muris m.fl., 2013; Pailing m.fl., 2014; Palma m.fl., 2021; Pecherero m.fl., 2022a; Pecherero m.fl., 2022b). Regressionsanalysen i föreliggande studie indikerar visserligen att psykopati har en prediktiv förmåga för antisociala beteenden, men denna är avsevärt svagare än machiavellismens prediktiva styrka. Att machiavellism i denna studie framstår som det personlighetsdrag med det starkaste sambandet till antisociala beteenden innebär delvis en avvikelse från tidigare forskning, men det är samtidigt förenligt med den övergripande bilden av machiavellism som en prediktor för antisociala beteenden.

Denna skillnad kan delvis förklaras av metodologiska faktorer, där mätinstrumentets utformning spelar en central roll. Dark Triad Dirty Dozen (DTDD; Jonason & Webster, 2010) är ett kort instrument med fyra frågor per drag, vilket begränsar dess förmåga att fånga komplexiteten i de mörka personlighetsdragen. Alla tre personlighetsdragen är mångsidiga, däremot existerar en omfattande diskussion specifikt kring psykopatiska drag och ungdomar. Denna diskussion handlar om svårigheterna att mäta psykopatiska drag hos barn och ungdomar,

vilket ytterligare kan försvåra en tillförlitlig operationalisering av detta drag i yngre populationer. Mot denna bakgrund är det möjligt att psykopati inte fångas med samma precision som machiavellism, vilket kan förklara varför machiavellism uppvisar det starkaste positiva sambandet till antisociala beteenden i den föreliggande studien.

Vidare kan resultaten förstås utifrån utvecklingsmässiga skillnader under ungdomsåren. Personligheten är under denna period i livet fortfarande under utveckling vilket innebär att vissa drag inte är helt stabila än och därför kan beteenden vara mer situationsberoende än hos vuxna (Hart m.fl., 2002; Seagrave & Grisso, 2002). Detta kan leda till att antisociala beteenden hos ungdomar ibland reflekterar tillfälliga utvecklingsmässiga uttryck, som impuls kontroll, social påverkan eller känslomässig reaktivitet, snarare än stabila personlighetsdrag. Samtidigt utvecklas kognitiva och sociala färdigheter, som planering, perspektivtagande och förmågan att förutse konsekvenser (Hwang & Nilsson, 2025), vilket kan möjliggöra att strategiska drag som machiavellism blir särskilt uttrycksfulla under denna period. Detta kan också förklara varför machiavellism hade det starkaste positiva sambandet till antisociala beteenden.

Forskningen kring narcissismens prediktiva förmåga för antisocialt beteende är som tidigare nämnt motsägelsefulla. Vissa studier har funnit starka samband (Lau & Marsee, 2013; Malesza & Ostaszewski, 2016; Palma m.fl., 2021), andra menar att sambandet endast delvis förekommer (Wetzel m.fl., 2021), och ytterligare studier rapporterar inga signifikanta samband (Muris m.fl., 2013; Pailing m.fl., 2013; Pechorro m.fl., 2022b). Denna studie fann inget signifikant samband, vilket överensstämmer med tidigare forskning som endast påvisat svaga eller icke-signifikanta samband. Wetzel m.fl. (2010) menar att narcissism är ett multidimensionellt personlighetsdrag, där vissa aspekter, såsom exploaterande och manipulativa tendenser, är mer predicerande för antisociala beteenden än andra, såsom grandios självbild och behov av beundran. Om Dark Triad Dirty Dozen (DTDD; Jonason & Webster, 2010) i huvudsak fångar de mindre predicerande aspekterna kan detta bidra till svaga samband i självrapportstudier.

Trots dessa begränsningar är det viktigt att notera att DTDD, trots sitt korta antal frågor, fångar de kärnaspekter av varje drag. Samtidigt har tidigare forskning visat på att vissa personlighetsdrag som ofta förknippas med psykopati är mer stabila än andra, såsom bristande empati och bristfällig affekt (Frick, 2009). Eftersom mätinstrumentet i huvudsak fångar dessa mer stabila och centrala komponenterna av psykopati kan resultaten fortfarande ge en tillförlitlig indikation på hur de mörka personlighetsdragen relaterar till antisocialt beteende hos ungdomar. Kort sagt kan DTDD ses som ett praktiskt och funktionellt verktyg som, trots sitt begränsade omfång, ger värdefull information om skillnader mellan machiavellism, psykopati och narcissism i relation till antisociala beteenden.

Sammanfattningsvis visar resultaten från denna studie på att ungdomar i Sverige som har en högre grad av personlighetsdragen psykopati eller machiavellism ägnar sig åt fler antisociala beteenden såsom vandalism, snatteri eller stöld, eller har brukat alkohol, tobak eller cannabis. Detta gäller främst hos de ungdomarna med högre grad av machiavellism, även om den totala förklarade variansen var relativt låg. Detta tyder på att mörka personlighetsdrag ändå utgör en av flera faktorer som kan förklara antisociala beteenden. Samtidigt bör dessa tolkningar göras med försiktighet, då användning av självrapporter begränsar möjligheten att dra kausala slutsatser.

Styrkor, begränsningar och framtida riktlinjer

Den här studien har flera begränsningar som bör noteras. Den första begränsningen handlar om mätinstrumenten som använts. För att mäta de mörka personlighetsdragen använde

denna studie mätinstrumentet Dark Triad Dirty Dozen (DTDD; Jonason & Webster, 2010) vilket är en skala som består av sammanlagt 12 frågor där varje personlighetsdrag mäts med endast fyra frågor. Detta mätinstrument kan därför kritiserats för att inte fånga alla dimensioner och nyanseringar som existerar inom alla tre personlighetsdrag och därmed inte, med säkerhet, uttala sig om definitiva personlighetsdrag och generalisering av våra fynd till den större populationen bör därmed göras med försiktighet. Som nämnt är just psykopati, i relation till barn och ungdomar, omdiskuterat och det råder meningsskiljaktigheter kring om det går att mäta psykopatiska drag hos ungdomar (Caspi m.fl., 2005; Caspi & Shiner, 2006; Hart m.fl., 2002; Hemphälä m.fl., 2015; Seagrave & Grisso, 2002) och vilket mätinstrument som bör användas (Ngo m.fl. 2024; Shepherd & Strand, 2016). Det finns mätinstrument som konstruerats specifikt för att på bästa sätt fånga upp och mäta psykopatiska drag hos ungdomar, till exempel Youth Psychopathy traits Inventory (YPI; Andershed m.fl., 2002) och Psychopathy Checklist Youth Version (PCL-YV; Forth m.fl., 2003), men vi har inte använt oss av en sådan skala, detta beror på att vi använder oss av sekundära data. Framtida forskning bör såldes använda ett mer anpassat mätinstrument för att mäta de mörka personlighetsdragen, specifikt psykopati.

Den andra begränsning i denna studie handlar om datainsamlingsmetoden. Studiens data samlades in genom självrapportsskalor där deltagarna själva har besvarat enkäter. Fördelen med denna metod är att den möjliggör datainsamling från ett större urval på ett kostnadseffektivt och tidsbesparande sätt, samtidigt som risken för påverkan från intervjuare elimineras (Clark m.fl., 2021). Vidare ger självrapportsskalor bättre insikt när det kommer till subjektiva upplevelser såsom bristande ånger eller empati, eller känslor av grandiositet vilket kan vara svårt för utomstående att observera och rapportera (Andershed m.fl., 2002). Nackdelarna inkluderar däremot risken för missförstånd av frågor, uttrötningseffekter och att ingen ytterligare information än det som efterfrågas i enkäten kan samlas in, exempelvis bakgrundsfaktorer som kan påverka resultaten. Dessutom kan deltagare avvika från att svara ärligt, exempelvis på grund av social önskvärdhet, och inga intervjuare finns på plats för att uppmana till ärliga svar (Clark m.fl., 2021). Detta kan vara särskilt viktigt att uppmärksamma när man mäter personlighetsdrag där lögn och manipulation är vanliga karaktärsdrag (Andershed m.fl., 2002). Detta kan leda till skillnader mellan självrapporterad data och data från externa bedömare, såsom föräldrar eller lärare, eftersom individens självuppfattning inte alltid överensstämmer med hur andra uppfattar hen.

Trots dessa begränsningar anser vi att studien har flera styrkor och har besvarat vår forskningsfråga. En av de främsta styrkorna för denna studie berör antalet deltagare. Studien har ett delvis ett homogent deltagarurval eftersom deltagarna befinner sig i samma åldersspann och på samma utbildningsnivå. Studien har även ett högt deltagarantal med 1376 deltagare. Detta ger i sin tur studien hög power vilket innebär att risken för slumpmässiga fel i våra resultat är relativt låg. Resultaten blir därför relativt generaliserbara och kan betraktas som pålitliga samt överförs till den större populationen av svenska ungdomar. Dock bör en generalisering av våra resultat göras med viss försiktighet eftersom studien använder sig av ett något begränsat mätinstrument för att identifiera personlighetsdragen. Utöver det stora deltagarantalet är en annan av studiens styrkor att den använder sig av både av korrelations- och regressionsanalyser, istället för enbart korrelationsanalyser. Detta innebär att vi inte bara kan undersöka om eventuella samband existerar mellan de mörka personlighetsdragen och antisocialt beteende, utan även analysera de enskilda dragens prediktiva förmåga. Genom regressionsanalysen kan vi med andra ord särskilja vilket personlighetsdrag som har starkast samband till antisociala beteenden.

Slutligen bidrar studien till det befintliga forskningsområdet genom att använda etablerade skalor som Dark Triad Dirty Dozen (DTDD; Jonason & Webster, 2010) och Problem Behaviour Frequency Scale (PBFS; Farell m.fl., 2016) på svenska ungdomar. Som

tidigare noterat är befintliga studier genomförda i andra länder, vilket innebär att den här studien ger unik information kring hur de mörka personlighetsdragen och deras samband till antisocialt beteende uttrycks i en svensk kontext. Detta bidrar både med empiriska data och insikter om skalornas användbarhet i en annan kulturell kontext.

Resultaten från denna studie har potentiella implikationer för till exempel brottsförebyggande arbete riktat mot ungdomar, genom att öka förståelsen för riskfaktorer. Som tidigare nämnts tenderar individer med hög machiavellism och psykopati att uppvisa bland annat låg empati, aggressivitet och starkt egenintresse. Ur ett preventivt perspektiv kan kunskap om dessa drag och tendenser användas för att till exempel utforma mer individuellt riktade preventiva insatser i form av program som uppmärksammar saker som konsekvenstänk, belöningsstrukturer och andra strategier som kan minska antisocialt beteende. Dock är det viktigt att betona att dessa resultat inte bör användas på stigmatiserat sätt då inte alla individer med dessa drag ägnar sig åt antisociala beteenden i form av brott. Vidare är det viktigt att betona att dessa personlighetsdrag ofta växer fram genom en kombination av ärftliga och miljömässiga faktorer och att exponering för riskfaktorer ökar risken att utveckla dessa personlighetsdrag. Resultaten från vår studie betonar därmed även vikten av att fokusera på och arbeta mot dessa riskfaktorer, som inkluderar men inte är begränsad till mental hälsa, kriminella umgängen, alkoholbruk, socialt stöd, samt emotionell, fysisk eller sexuellt våld i eller utanför hemmet.

Framtida forskning bör undersöka dessa samband longitudinellt för att bättre förstå hur mörka personlighetsdrag samspelar med utvecklingsrelaterade och kontextuella faktorer över tid. Till exempel är risksökande och impulsivitet vanligt hos ungdomar (Hwang & Nilsson, 2025), vilket tenderar att avta i vuxen ålder. Detta kan därför vara av relevans att uppmärksamma vi undersökningar av samband mellan antisociala beteenden och de mörka personlighetsdragen. Vidare vore det värdefullt att undersöka om machiavellismens starkare samband med antisociala beteenden hos ungdomar kvarstår i vuxen ålder eller om andra personlighetsdrag får större betydelse senare i utvecklingen. Framtida forskning bör även ta hänsyn till kulturella kontexter då det kan påverka hur deltagarna svarar på frågorna och uttrycker sina beteenden. Detta är särskilt relevant när det kommer till mätinstrumentet Problem Behavior Frequency scale (PBFS; Farell m.fl., 2016) som inkluderar frågor om bland annat alkoholvanor och droganvändning, eftersom dessa beteenden varierar mellan länder och kulturer där toleransens för sådant skiljer sig åt. Skillnader i kulturell syn på dessa beteenden kan påverka både deltagarnas beteenden och deras rapportering av deras faktiska beteende. Genom att uppmärksamma kulturella faktorer kan framtida forskning få en mer nyanserad förståelse av hur de mörka personlighetsdragen kan predicera antisocialt beteende över tid och mellan olika länder.

Vi vill även uppmärksamma att i den svenska version av Problem Behavior Frequency Scale (PBFS; Farell m.fl., 2016) inkluderar Skoog m.fl. (2019) en fråga angående deltagarnas användning av snus för att anpassa mätinstrumentet till en svensk kulturell kontext. Detta är något som dock kan innebära metodologiska begränsningar, då deltagarna ombads skatta sitt beteende på en sexgradig skala från ett (aldrig) till sex (20 gånger eller fler). Till skillnad från alkohol-och drogbruk, där en hög frekvens ofta indikerar en högre konsumtion, kännetecknas snusbruk av regelbunden och återkommande användning. Alltså kan de individer som använder snus sannolikt nå de högsta svarsalternativen, vilket kan bidra till en snedvridning av måttet på substansbruk och därmed påverka resultatens tolkning. För att undersöka om detta påverkar studiens resultat utfördes kompletterande analyser där antisocialt beteende och substansbruk analyserades som två separata variabler. Dessa analyser skilde sig inte signifikant åt jämfört med de resultat som utvanns när antisociala beteenden analyserades som ett sammansatt index. Detta visar på att den potentiella snedvridningen inte i någon utsträckning påverkade denna studies huvudsakliga resultat.

Sammanfattningsvis visar studien, trots sina begränsningar, att machiavellism och psykopati kan predicera antisociala beteenden hos svenska ungdomar, medan narcissism inte uppvisar några signifikanta samband. Dessa resultat bidrar med en ökad förståelse för sambandet mellan de mörka personlighetsdragen och antisociala beteenden bland ungdomar i en svensk kontext. Denna studie bidrar till det befintliga forskningsfältet i att utöka forskningen rent geografiskt, samt ytterligare bekräfta existerande fynd kring sambandet mellan machiavellism och psykopati, och antisociala beteenden. Vidare bidrar denna studie till den pågående diskussionen kring narcissismens samband och prediktiva förmåga för antisociala beteenden. Slutligen bidrar denna studie till att uppmärksamma vikten av miljömässiga faktorer som, i samvariation med genetik, kan utlösa personlighetsdragen machiavellism, psykopati och narcissism. Samtidigt understryker vi behovet av vidare forskning för att kunna dra mer säkra och kausala slutsatser.

Referenser

- Alsheikh Ali, A. S. (2020). Delinquency as predicted by dark triad factors and demographic variables. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 661-675. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1711784>
- Andershed, H., Kerr, M., Stattin, H., & Levander, S. (2002). Psychopathic traits in non-referred youths: A new assessment tool. In E. Blaauw, & L. Sheridan (Red.), *Psychopaths: Current International Perspectives*, 131-158. The Hague: Elsevier.
- Andershed, H., & Andershed, A-K. (2005). *Normbrytande beteende i barndomen: vad säger forskningen?* (1 uppl.). Gothia.
- Askland, L., Sataoen, S. O., & Claesdotter, A. (2014). *Utvecklingspsykologiska perspektiv på barns uppväxt* (2., [rev.] uppl.). Liber.
- Azeredo, A., Moreira, D., Figueiredo, P., & Barbosa, F. (2019). Delinquent Behavior: Systematic Review of Genetic and Environmental Risk Factors. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 22(4), 502–526. <http://doi.org/10.1007/s10567-019-00298-w>
- Babakr, Z., & Fatahi, N. (2023). Risk-taking Behaviour: The Role of Dark Triad Traits, Impulsivity, Sensation Seeking and Adverse Childhood Experience. *Acta Informatica Medica*, 31(4), 292–299. <http://doi.org/10.5455/aim.2023.31.292-299>
- Caspi, A., Roberts, B. W., & Shiner, R. L. (2005). Personality development: stability and change. *Annual Review of Psychology*, 56, 453–484. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.55.090902.141913>
- Caspi, A., & Shiner, R. L. (2006). Personality Development. I W. Damon & R. M. Lerner (Red.), *Handbook of Child Psychology: Social, Emotional and Personal Development* (6 uppl.) Vol. 3, 300-365. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

- Clark, T., Foster, L., Sloan, L., & Bryman, A. (2021). *Bryman's Social Research Methods* (Sixth edition). *Oxford University Press*.
- Da Silva, D. R., Rijo, D., & Salekin, R. T. (2012). Child and adolescent psychopathy: A state-of-the-art reflection on the construct and etiological theories. *Journal of Criminal Justice, 40*, 269–277. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2012.05.005>
- Dubas, J. S., Baams, L., Doornwaard, S. M., & van Aken, M. A. G. (2017). Dark personality traits and impulsivity among adolescents: Differential links to problem behaviors and family relations. *Journal of Abnormal Psychology, 126*(7), 877-889. <https://doi.org/10.1037/abn0000290>
- Farell, A. D., Sullivan, T. N., Goncy, E. A., & Le, A-T, H. (2016). Assessment of Adolescents' Victimization, Aggression, and Problem Behaviors: Evaluation of the Problem Behavior Frequency Scale. *Psychological Assessment, Vol. 28*(6), 702–714. <http://dx.doi.org/10.1037/pas0000225>
- Forth, A., Kosson, D., & Hare, R. (2003). *The Hare Psychopathy Checklist: Youth Version, Technical Manual*. Multi-Health Systems, Inc. New York
- Frick P. J. (2009). Extending the construct of psychopathy to youth: implications for understanding, diagnosing, and treating antisocial children and adolescents. *Canadian journal of psychiatry. Revue canadienne de psychiatrie, 54*(12), 803–812. <https://doi.org/10.1177/070674370905401203>
- Furnham, A., Richards, S. C., & Paulhus, D. L. (2013). The dark triad of personality: A 10 year review. *Social and Personality Psychology Compass, 7*(3), 199–216. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/spc3.12018>
- Hart, S. D., Watt, K. A., & Vincent, G. M. (2002). Commentary on Seagrave and Grisso: impressions of the state of the art. *Law and human behavior, 26*(2), 241–245. <https://doi.org/10.1023/a:1014648227688>
- Hart, S. D., Hare, R. D. & Harpur, T. J. (1992). *The Psychopathy Checklist—Revised (PCL–R): An overview for researchers and clinicians*. I J. C. Rosen & P. McReynolds (Red.), *Advances in psychological assessment, Vol. 8*, 103–130. Plenum Press https://doi.org/10.1007/978-1-4757-9101-3_4
- Hemphälä, M., Kosson, D., Westerman, J., & Hodgins, S. (2015). Stability and predictors of psychopathic traits from mid-adolescence through early adulthood. *Scandinavian Journal of Psychology, 56*(6), 649–658. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/sjop.12257>
- Hwang, P., & Nilsson, B. (2025). *Utvecklingspsykologi* (Femte utgåvan). Natur & kultur. 2025
- JASP Team. (2025). JASP (Version 0.95. 3) [Computer software].

- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010) The dirty dozen: A concise measure of the dark triad. *Psychological Assessment, 22*(2), 420–432. <https://doi.org/10.1037/a0019265>
- Karlsson, M., & Westlund, O. (2025). *Barn under 15 år som begår allvarliga brott* (2025:11). Brottsförebyggande rådet.
- Larsen, R. J., Buss, D. M., Song, J., Jeronimus, B. F., van den Berg, S. M., & Sagoe, D. (2025). *Personality Psychology: Domains of Knowledge About Human Nature*. (Fjärde utgåvan) McGraw-Hill.
- Lau, K. S. L., & Marsee, M. A. (2013). Exploring Narcissism, Psychopathy, and Machiavellianism in Youth: Examination of Associations with Antisocial Behavior and Aggression. *Journal of Child and Family Studies, 22*(3), 355–367. <https://doi.org/10.1007/s10826-012-9586-0>
- Lejonstad, A. (2024). *Skolundersökningen om brott 2023* (2024:10). Brottsförebyggande rådet.
- Malesza, M., & Ostaszewski, P. (2016). The utility of the Dark Triad model in the prediction of the self-reported and behavioral risk-taking behaviors among adolescents. *Personality and Individual Differences, 90*(5), 7–11. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.10.026>
- Međedović, J. (2024). Machiavellianism as a crucial Dark Tetrad trait for the prediction of lifecourse criminal behavior. *Current Psychology, 43*(38), 30474–30484. <https://doi.org/10.1007/s12144-024-06500-9>
- Muris, P., Meesters, C., & Timmermans, A. (2013). Some Youths have a Gloomy Side: Correlates of the Dark Triad Personality Traits in Non-Clinical Adolescents. *Child Psychiatry & Human Development, 44*(5), 658–665. <https://doi.org/10.1007/s10578013-0359-9>
- Ngo, D. A., Neumann, C. S., Maurer, J. M., Harenski, C., & Kiehl, K. A. (2024). Psychopathic Traits in Adult versus Adolescent Males: Measurement Invariance across the PCL-R and PCL: YV. *Behavioral Sciences, 14*(8), 672. <https://doi.org/10.3390/bs14080672>
- Opsahl, C. (2023, 29 September). Kriminalvården får i uppdrag att förbereda för ungdomsfängelser. *Regeringskansliet*. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/09/kriminalvarden-far-i-uppdrag-att-forbereda-for-ungdomsfangelser/>
- Opsahl, C. (2025, 24 September). Förslag om att tillfälligt sänka straffbarhetsåldern till 13 år för allvarliga brott skickas på remiss. *Regeringskansliet*. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/forslag-om-att-tillfalligt-sanka-straffbarhetsaldern-till-13-ar-for-allvarliga-brott-skickas-pa-remiss/>

- Pailing, A., Boon, J., & Egan, V. (2014). Personality, the Dark Triad and violence. *Personality and Individual Differences*, 67, 81–86. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.paid.2013.11.018>
- Palma, V. H. G., Pechorro, P., Prather, J., Matavelli, R., Correia, A., & Jesus, S. N. (2021). Dark Triad: Associations with juvenile delinquency, conduct disorder and trauma. *Análise Psicológica*, 39(2), 247–261. <https://doi.org/https://doi.org/10.14417/ap.1814>
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556–563. [https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00505-6)
- Pechorro, P., Curtis, S., Delisi, M., Maroco, J., & Nunes, C. (2022a). Dark Triad Psychopathy Outperforms Self-Control in Predicting Antisocial Outcomes: A Structural Equation Modeling Approach. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 12(6), 549–562. <https://doi.org/10.3390/ejihpe12060041>
- Pechorro, P., DeLisi, M., Gonçalves, R. A., Braga, T., & Maroco, J. (2022b). Dark Triad Personalities, Self-control, and Antisocial/Criminal Outcomes in Youth. *Journal of Forensic Psychology Research and Practice*, 22(5), 427–443. <https://doi.org/10.1080/24732850.2021.2013356>
- Seagrave, D., & Grisso, T. (2002). Adolescent development and the measurement of juvenile psychopathy. *Law and human behavior*, 26(2), 219–239. <https://doi.org/10.1023/a:1014696110850>
- Shepherd, S. M., & Strand, S. (2016). The utility of the Psychopathy Checklist: Youth Version (PCL: YV) and the Youth Psychopathic Trait Inventory (YPI)—Is it meaningful to measure psychopathy in young offenders? *Psychological Assessment*, 28(4), 405–415. <https://doi.org/https://doi.org/10.1037/pas0000182>
- Sijtsema, J. J., Garofalo, C., Jansen, K., & Klimstra, T. A. (2019). Disengaging from Evil: Longitudinal Associations Between the Dark Triad, Moral Disengagement, and Antisocial Behavior in Adolescence. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 47(8), 1351–1365. <https://doi.org/10.1007/s10802-019-00519-4>
- Skoog, T., Holmqvist Gattario, K. & Lunde, C. (2019). Study protocol for PRISE: a longitudinal study of sexual harassment during the transition from childhood to adolescence. *BMC Psychol* (7)71. <https://doi.org/10.1186/s40359-019-0345-5>
- Westlund, O., & Shannon, D. (2024). *Forskning om ålder och brott samt dess betydelse för brottsprevention* (2024:1). Brottsförebyggande rådet
- Wetzel, E., Atherton, O. E., & Robins, R. W. (2021). Investigating the link between narcissism and problem behaviors in adolescence. *Self and Identity*, 20(2), 268–281. <https://doi.org/10.1080/15298868.2019.1609573>

Zettler, I., Lilleholt, L., Bader, M., Hilbig, B. E., & Moshagen, M. (2025). Aversive societal conditions explain differences in "dark" personality across countries and US states. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, *122*(20), e2500830122. <http://doi.org/10.1073/pnas.2500830122>